

////////////////////////////////////

JAARRAPPORT
CENTRA
VOORTPLANTINGS-
TECHNIEKEN PAARD
2014

31.05.2015

////////////////////////////////////

////////////////////////////////////

Colofon □

Samenstelling

Departement Landbouw en Visserij

Auteurs

Eveline De Vidts

Karolien Thijs

Hanne Geenen

Verantwoordelijk uitgever

Jules Van Liefveringe, secretaris-generaal

Depotnummer

D/2015/3241/195

Lay-out

Departement Landbouw en Visserij

Druk

Vlaamse overheid

Aansprakelijkheidsbeperking

Dit rapport werd door het Vlaams Gewest met de meeste zorg en nauwkeurigheid opgesteld. Er wordt echter geen enkele garantie gegeven over de juistheid of de volledigheid van de informatie in deze brochure. De gebruiker van deze brochure ziet af van elke klacht tegen het Vlaams Gewest of zijn ambtenaren, van welke aard ook, met betrekking tot het gebruik van de via deze brochure beschikbaar gestelde informatie.

In geen geval zal het Vlaams Gewest of zijn ambtenaren aansprakelijk gesteld kunnen worden voor eventuele nadelige gevolgen die voortvloeien uit het gebruik van de via deze brochure beschikbaar gestelde informatie.

////////////////////////////////////

INHOUD

1	Inleiding.....	8
1.1	Erkenning	8
1.1.1	Nationale handel	8
1.1.2	Intracommunautaire handel	9
1.2	Blik op de toekomst	9
2	Erkende centra.....	10
3	Spermawinning.....	12
3.1	Aantal ingezette hengsten	12
3.2	Aantal actieve centra	13
3.3	Aantal dosissen sperma	15
3.3.1	Vers sperma	15
3.3.2	Diepvriessperma	16
3.4	Verdeling per provincie	18
4	Inseminaties.....	19
4.1	Aantal geïnsemineerde merries	19
4.2	Aantal centra	20
4.3	Verdeling per provincie	21
4.4	Drachtigheidsresultaat	22
5	Embryotransplantatie.....	24
6	Rol van het Departement Landbouw en Visserij.....	26
6.1	Fokkerij - stamboekwerking	26
6.2	Fokkerij – centra voortplantingstechnieken paard	26

INLEIDING

Het jaarrapport 2014 over de centra voor voortplantingstechnieken bij paarden bevat naar jaarlijkse gewoonte een aantal interessante kengetallen over de winning van sperma, de inseminatie van merries en embryotransplantatie tijdens het seizoen 2014.

Om deze activiteiten te mogen uitvoeren moet een centrum beschikken over de nodige erkenningen. Deze erkenningen worden afgeleverd door de Vlaamse overheid in het geval van nationale handel en door de federale én Vlaamse overheid in het geval van intracommunautaire handel.

In 2014 waren er 107 centra erkend bij de Vlaamse overheid voor één of meerdere activiteiten. Jaarlijks bezorgen deze centra in het voorjaar een overzicht van hun activiteiten met betrekking tot het voorgaande seizoen aan het departement Landbouw en Visserij. Deze gegevens worden verwerkt en vergeleken met cijfers van voorgaande jaren. Het jaarverslag geeft waardevolle informatie over tendensen in de sector.

Het departement Landbouw en Visserij dankt de bedrijfsleiders van de centra voor het ter beschikking stellen van deze informatie.

RESULTATEN SEIZOEN 2014

1 INLEIDING

1.1 ERKENNING

Het winnen, behandelen of bewaren van sperma, eicellen en embryo's, bestemd voor derden, mag uitsluitend uitgevoerd worden door centra die daartoe een erkenning hebben.

Sinds 1 januari 2011 is het Besluit van de Vlaamse Regering van 19 maart 2010 betreffende de organisatie van de fokkerij van voor de landbouw nuttige huisdieren van kracht. Dit besluit staat ook bekend als het Fokkerijbesluit.

Het Fokkerijbesluit bepaalt in artikel 35 het volgende: *“Voor het winnen of opslaan van sperma, eicellen en embryo's van paardachtigen is een erkenning vereist met het oog op het in de handel brengen ervan onder de vorm van een verkoop, een bezit met het oog op verkoop, een aanbieding voor verkoop en iedere beschikbaarheidsstelling, levering of overdracht aan derden tegen of zonder vergoeding, met het oog op gebruik”.*

De erkende centra mogen enkel sperma winnen, bewaren of verhandelen van hengsten die door een erkende vereniging of organisatie van fokkers zijn toegelaten tot de voortplanting. Deze hengsten beschikken over dekcificaten en hun nakomelingen kunnen ingeschreven worden in een stamboek van een erkende vereniging of organisatie van fokkers.

1.1.1 Nationale handel

De centra die sperma, eicellen of embryo's winnen of opslaan die uitsluitend bestemd zijn voor de nationale handel, worden erkend door de Vlaamse overheid. Het departement Landbouw en Visserij houdt toezicht op het vervullen van de erkenningsvoorwaarden. Deze voorwaarden hebben betrekking op:

- infrastructuur en uitrusting waaraan het centrum moet voldoen;
- zoötechnische voorwaarden waaraan donorhengsten moeten beantwoorden;
- administratieve voorwaarden waaronder de productie en de handel van sperma, eicellen en embryo's moet gebeuren.

1.1.2 Intracommunautaire handel

De centra die sperma, eicellen of embryo's winnen, die bestemd zijn voor de intracommunautaire (IC) handel, worden zowel door de Vlaamse overheid erkend als door de federale overheid, meer bepaald door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV).

- De Vlaamse overheid is in dit geval bevoegd voor de zoötechnische en administratieve voorwaarden.
- De federale overheid is bevoegd voor de voorwaarden betreffende de infrastructuur en de uitrusting van het centrum en de sanitaire aspecten waaraan donorhengsten en donormerries moeten voldoen.

De onderstaande tabel 1 geeft een overzicht van de activiteiten waarvoor een erkenning verleend wordt, samen met de bevoegde overheid.

Tabel 1: overzicht van te erkennen activiteiten en bevoegde overheid

Activiteit	Overheid die de erkenning verleent
Winning van sperma – nationaal	Vlaamse overheid
Opslag van sperma – nationaal	Vlaamse overheid
Winning van sperma – intracommunautair	Vlaamse overheid + FAVV
Opslag van sperma – intracommunautair	Vlaamse overheid + FAVV
Winning van embryo's – nationaal	Vlaamse overheid
Opslag van embryo's – nationaal	Vlaamse overheid
Winning van embryo's – intracommunautair	Vlaamse overheid + FAVV
Opslag van embryo's – intracommunautair	Vlaamse overheid + FAVV
Winning van eicellen – nationaal	Vlaamse overheid
Opslag van eicellen – nationaal	Vlaamse overheid
Winning van eicellen – intracommunautair	Vlaamse overheid + FAVV
Opslag van eicellen – intracommunautair	Vlaamse overheid + FAVV

1.2 BLIK OP DE TOEKOMST

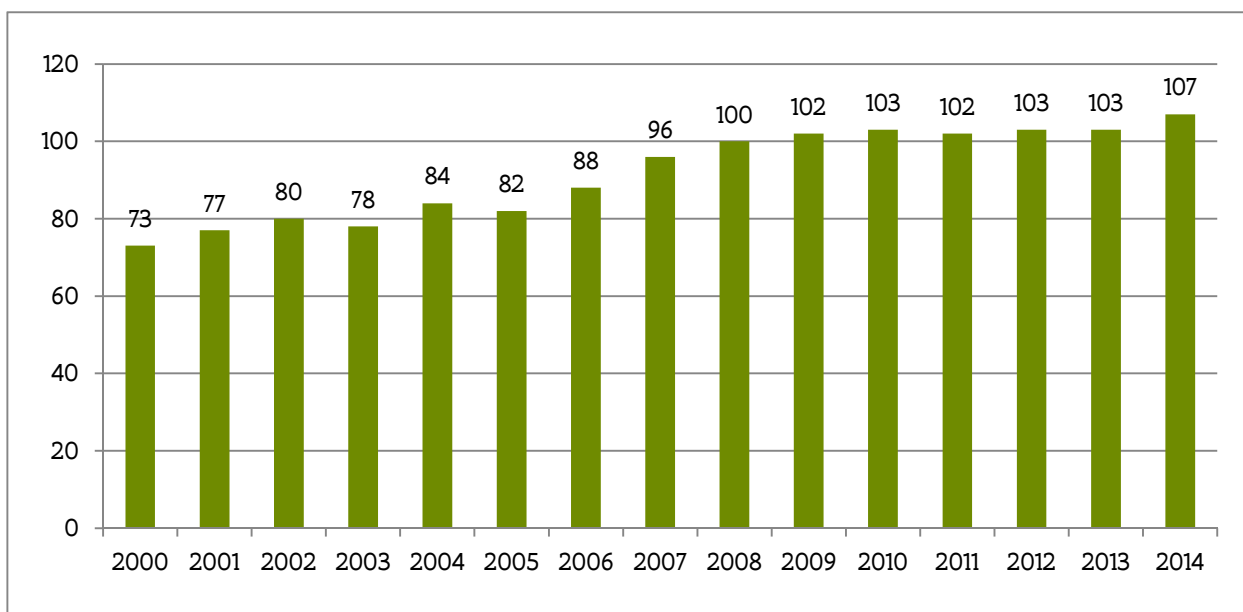
Momenteel is het FAVV op federaal niveau bezig met het uitwerken van een nieuw koninklijk besluit tot vaststelling van de veterinaire rechtelijke voorschriften voor de handel en de invoer van sperma, eicellen en embryo's van paardachtigen en tot vaststelling van de voorschriften voor spermacentra, spermaopslagcentra, embryoteams en embryo-productieteams, alsmede de voorschriften voor als donor fungerende paardachtigen.

Belangrijkste nieuwigheden aan dit koninklijk besluit zijn de bepalingen met betrekking tot de nationale handel. Dit betekent dat vanaf de inwerkingtreding van dit besluit, ook de centra die sperma, eicellen of embryo's verhandelen voor de nationale handel, erkend zullen moeten zijn door het FAVV. Het FAVV zal hierbij voorwaarden opleggen in verband met de sanitaire aspecten waaraan de infrastructuur van het centrum en de donordieren zullen moeten voldoen. De centra zullen jaarlijks gecontroleerd worden door het FAVV om na te gaan of voldaan is aan de voorwaarden. De erkenning door het FAVV zal gepaard gaan met bijkomende kosten voor de nationale centra. De datum van inwerkingtreding van dit koninklijk besluit is momenteel nog niet gekend.

2 ERKENDE CENTRA

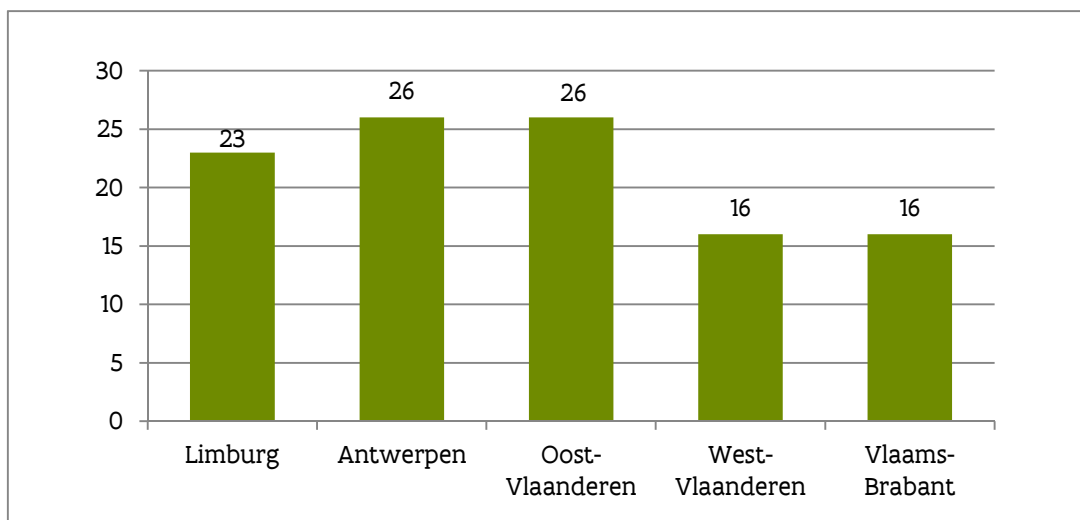
In 2014 waren er in Vlaanderen 107 centra erkend waarop één of meerdere van de in tabel 1 vermelde activiteiten werden uitgevoerd. In de periode 2009-2013 was er een duidelijke stagnatie in het aantal erkende centra. In 2014 steeg het aantal licht tot 107 erkende centra (figuur 1).

In vergelijking met 2013, heeft 1 centrum zijn activiteiten en bijhorende erkenning stopgezet terwijl er 5 nieuwe centra zijn bijgekomen.

Figuur 1: evolutie van het aantal erkende centra in Vlaanderen

Bijlage 1 geeft de ligging van de erkende centra weer. De centra liggen verspreid over de verschillende provincies waarbij Antwerpen en Oost-Vlaanderen het grootste aantal centra hebben en Vlaams-Brabant, samen met West-Vlaanderen het laagste aantal (figuur 2).

Figuur 2: aantal erkende centra per provincie

Onderstaande tabel 2 geeft een overzicht van het aantal erkende activiteiten per provincie. Eenzelfde centrum kan een erkenning hebben voor verschillende activiteiten.

Tabel 2: overzicht van de erkende activiteiten per provincie

	Sperma				Embryo			
	Winning		Opslag		Winning		Opslag	
	Nat.	IC	Nat.	IC	Nat.	IC	Nat.	IC
Limburg	14	5	14	7	4	0	3	0
Antwerpen	22	2	22	3	2	1	2	1
Oost-Vlaanderen	16	4	20	5	5	1	5	1
West-Vlaanderen	5	7	7	8	5	2	5	2
Vlaams-Brabant	13	2	13	2	2	2	1	2
Totaal	70	20	76	25	18	6	16	6

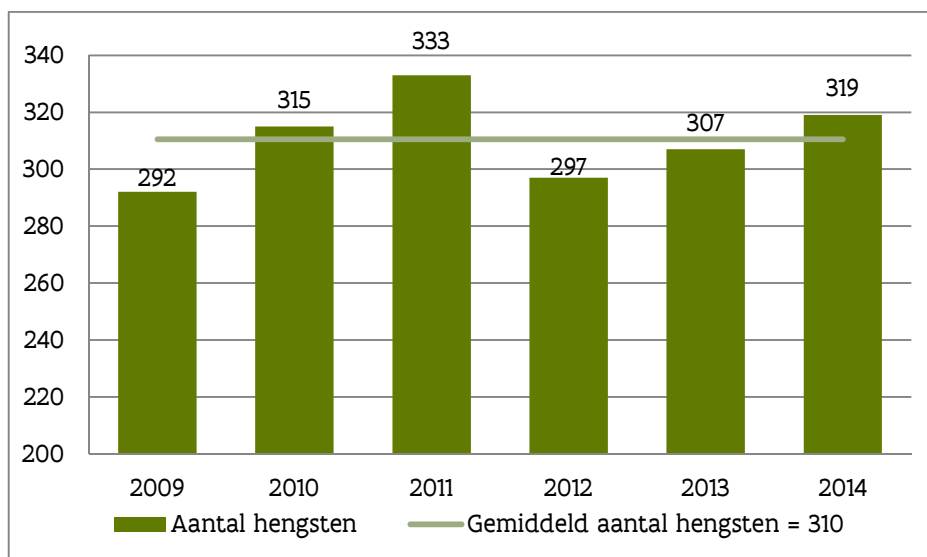
Er is bovendien in Vlaanderen 1 centrum erkend voor de winning en opslag van eicellen voor de intracommunautaire handel.

3 SPERMAWINNING

Enkel sperma dat gewonnen wordt op een erkend centrum mag verhandeld worden en gebruikt worden voor de inseminatie van merries van derden. Bovendien mag er op deze centra enkel sperma gewonnen worden van hengsten die door een erkende fokkersvereniging zijn toegelaten tot de voortplanting.

3.1 AANTAL INGEZETTE HENGSTEN

In 2014 waren er in totaal 319 actieve hengsten aanwezig op de centra voor spermawinning. Dit wil zeggen dat er van deze hengsten vers of diepvriessperma werd gewonnen. Dit is een lichte stijging van 3,91% ten opzichte van 2013. In figuur 3 is te zien dat het aantal ingezette hengsten schommelt rond de 310.

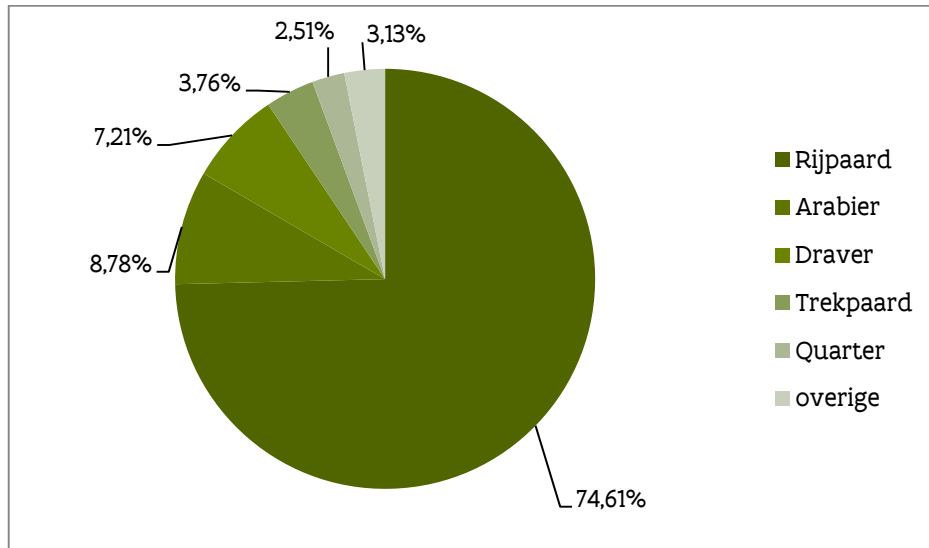
Figuur 3: evolutie van het aantal hengsten waarvan sperma wordt gewonnen

Het merendeel van de hengsten (298) was verbonden aan één centrum terwijl 21 hengsten naar twee of meer centra gingen voor spermawinning. In de meeste gevallen gaat het hier over hengsten waarvan vers sperma op het 'thuiscentrum' wordt gewonnen en waarvan diepvriessperma wordt gewonnen op een gespecialiseerd centrum.

In de onderstaande figuur 4 wordt het aandeel van de ingezette hengsten getoond per type/ras.

Het merendeel van de ingezette hengsten zijn rijpaarden (74,61%). Dit zijn hengsten die goedgekeurd zijn tot de voortplanting voor stamboeken zoals Zangersheide (Z), Belgisch Warmbloedpaard (BWP), Belgisch Sportpaard (SBS), Koninklijk Warmbloed Paardenstamboek Nederland (KWPN), Selle Français (SF),

Holstein, Anglo European Studbook (AES),... De term overige in figuur 4 omvat de rassen Arabo-fries, Palomino, Pura Raza Española, alsook enkele rijpony's.

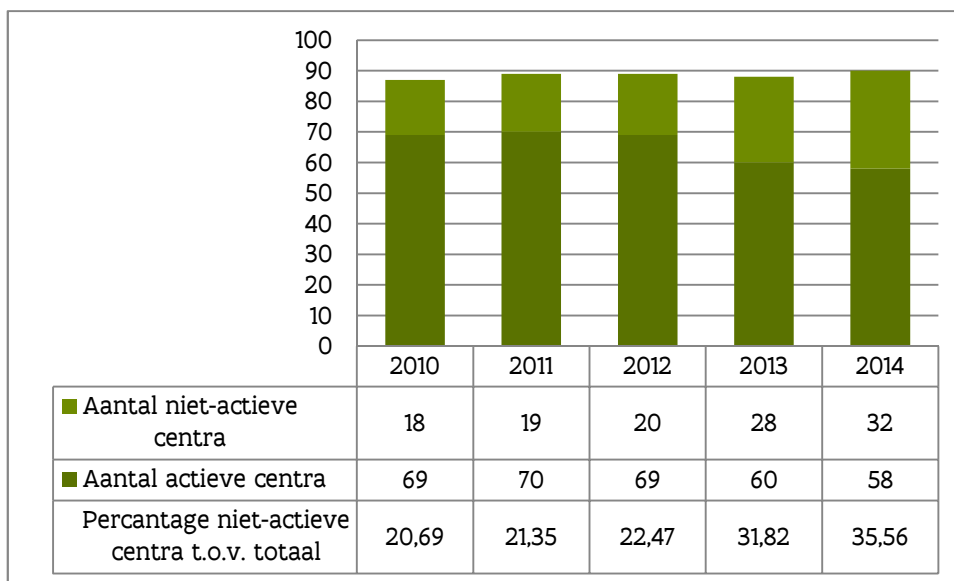

Figuur 4: aandeel van hengsten op de centra voor spermawinning, per type/ras

3.2 AANTAL ACTIEVE CENTRA

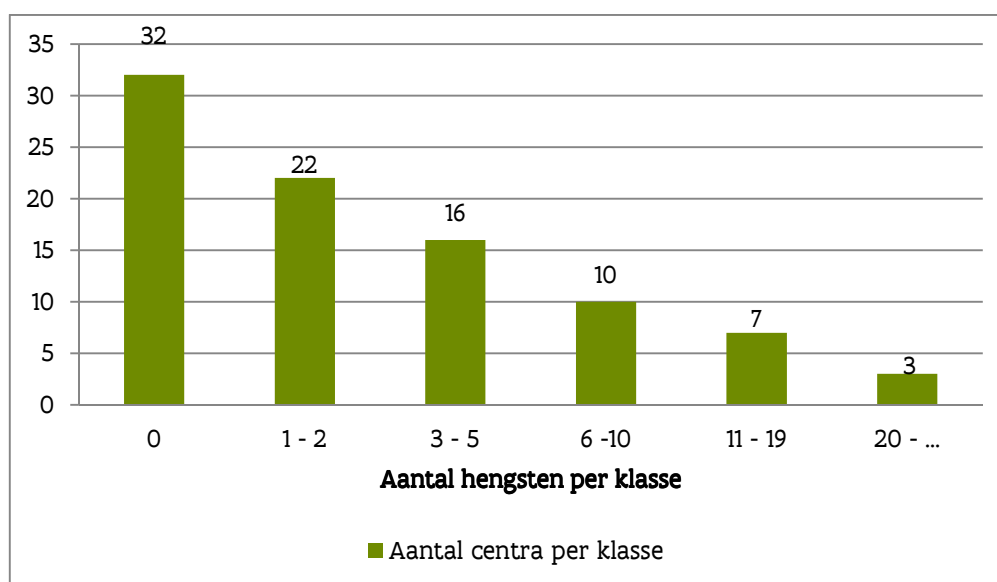
In vergelijking met de voorgaande jaren is het aantal niet-actieve centra duidelijk gestegen van gemiddeld 20,69% in 2010 naar 35,56% in 2014 (figuur 5). De niet-actieve centra zijn centra die een erkenning bezitten voor het winnen van sperma maar waar in het betreffende jaar geen sperma werd gewonnen. Aangezien het aantal hengsten gestegen is en het aantal actieve centra gedaald, betekent dit dat er sprake is van een schaalvergroting.

Figuur 5: evolutie van het aantal erkende centra waar effectief sperma werd gewonnen

Gemiddeld werd er op de centra sperma gewonnen van 5 hengsten. Er is echter veel variatie in het aantal hengsten per centrum (figuur 6). Zo zijn er 22 centra waar slechts 1 tot 2 hengsten langs kwamen voor spermawinning. Er waren 10 centra waar meer dan 10 hengsten actief waren. Hiervan waren er 3 gelegen in Limburg, 4 in Antwerpen, 1 in Vlaams-Brabant en 2 in Oost-Vlaanderen. Deze 10 centra zijn verantwoordelijk voor 42,08% van het totale aantal gewonnen dosissen vers sperma terwijl 7 centra hiervan ook instonden voor 83,35% van het totale aantal gewonnen rietjes diepvriessperma.

Figuur 6: aantal centra per klasse

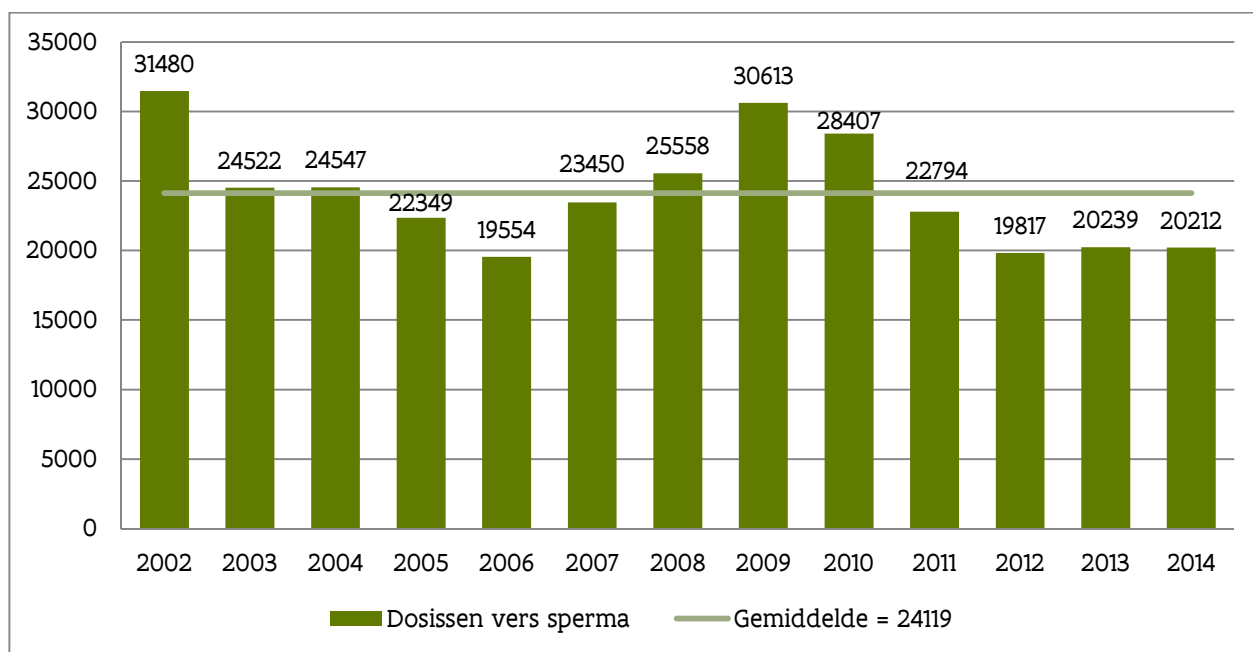
3.3 AANTAL DOSISSEN SPERMA

Sinds 2011 wordt er, bij het opvragen van de cijfers, een duidelijk onderscheid gemaakt tussen het aantal dosissen vers sperma en het aantal rietjes diepvriessperma.

- **Vers sperma:**
Een dosis vers sperma is in principe die hoeveelheid vers sperma die nodig is om één merrie te insemineren met een goede kans op drachtigheid. In de praktijk komt één dosis vers sperma overeen met één buisje of tube waarin het sperma bewaard en verzonden wordt.
- **Diepvriessperma:**
De dosis die nodig is om één merrie te insemineren met diepvriessperma, bestaat gewoonlijk uit een aantal rietjes diepvriessperma. Het benodigde aantal rietjes wordt onder andere bepaald aan de hand van de kwaliteit van het sperma en de invriesbaarheid. Dit kan verschillen van hengst tot hengst alsook van dag tot dag.

3.3.1 Vers sperma

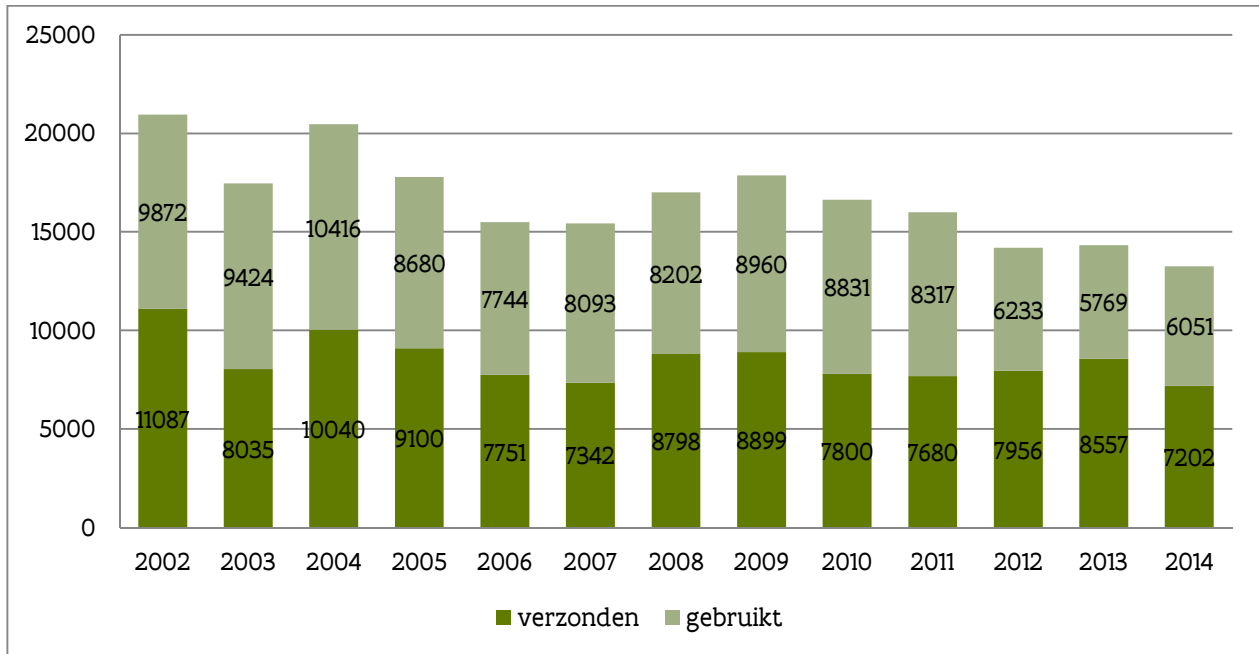
In 2014 werden er 20.212 dosissen vers sperma gewonnen van 269 hengsten op de centra. Dit is vergelijkbaar met het aantal dosissen vers sperma dat in 2013 werd gewonnen (figuur 7).

Figuur 7: evolutie van het aantal gewonnen dosissen sperma

Van het aantal geproduceerde verse dosissen werden er 6.051 dosissen gebruikt op de centra zelf en 7.202 dosissen werden verzonden (figuur 8). In tegenstelling tot de voorgaande jaren, is er een lichte

stijging merkbaar in het aantal dosissen dat op de centra zelf wordt gebruikt en een daling in het aantal verzonden dosissen.

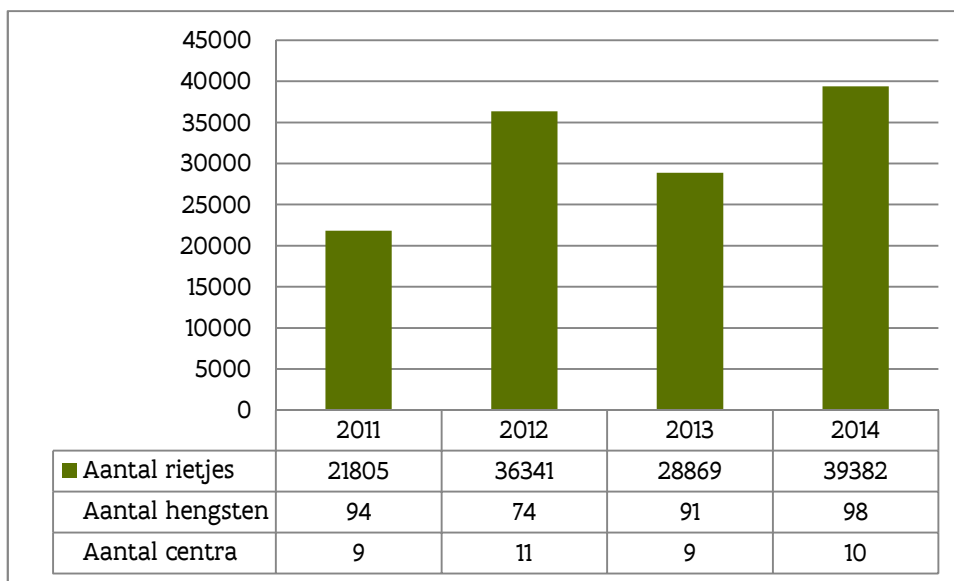

Figuur 8: evolutie van het aantal gebruikte en verzonden verse dosissen

3.3.2 Diepvriessperma

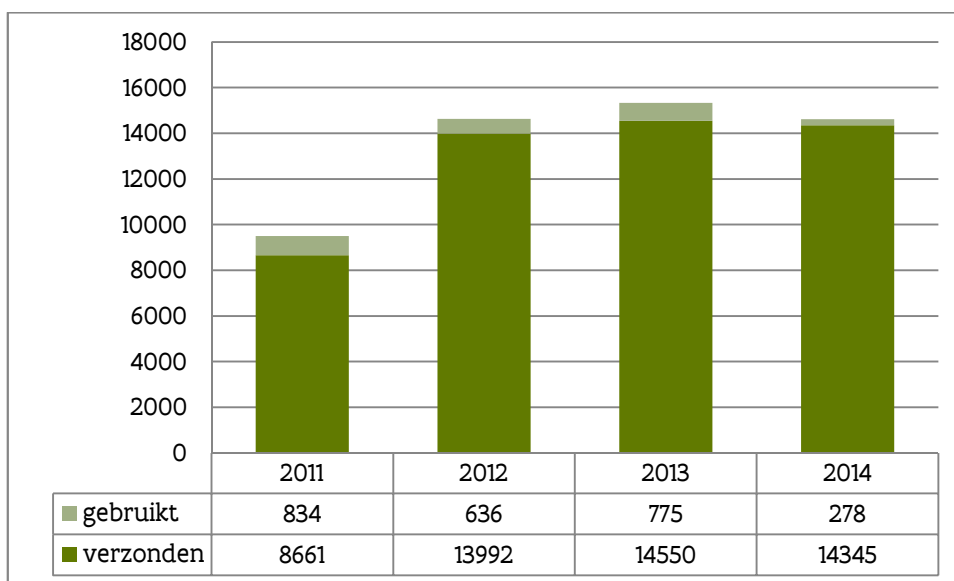
In 2014 werden 39.382 rietjes diepvriessperma van 98 hengsten gewonnen om in te vriezen op 10 erkende centra. In vergelijking met 2013 steeg het aantal gewonnen rietjes met 36,42% (figuur 9). Het winnen van diepvriessperma gebeurt veelal op gespecialiseerde centra die erkend zijn voor de winning en opslag van sperma voor de intracommunautaire handel.

Figuur 9: evolutie van het aantal gewonnen rietjes diepvriessperma

Het grootste deel van de hoeveelheid gewonnen diepvriessperma wordt ofwel bewaard op het centrum zelf, ofwel verzonden naar klanten. Slechts een kleine minderheid van het diepvriessperma wordt gebruikt voor inseminatie (figuur 10).

Figuur 10: evolutie van het aantal gebruikte en verzonden rietjes

3.4 VERDELING PER PROVINCIE

Tabel 3 geeft het gemiddeld aantal gewonnen verse dosissen weer per centrum voor de verschillende provincies. Hierbij is enkel rekening gehouden met centra die in 2014 actief waren wat betreft spermawinning. In Limburg werd het hoogste aantal verse dosissen gewonnen per centrum terwijl West-Vlaanderen het laagste aantal verse dosissen per centrum had.

Tabel 3: gemiddeld aantal gewonnen verse dosissen per centrum, per provincie

Provincie	Aantal centra	Aantal gewonnen dosissen	Gemiddeld
Limburg	11	6.062	551,09
Antwerpen	15	5.515	367,67
Oost-Vlaanderen	15	5.593	372,87
West-Vlaanderen	8	1.261	157,63
Vlaams-Brabant	9	1.781	197,89
Gemiddeld:			348,48

Tabel 4 geeft de situatie weer voor het aantal rietjes diepvriessperma. Uit deze tabel blijkt dat het grootste aantal rietjes eveneens gewonnen werd in Limburg.

Tabel 4: aantal gewonnen rietjes diepvriessperma per provincie

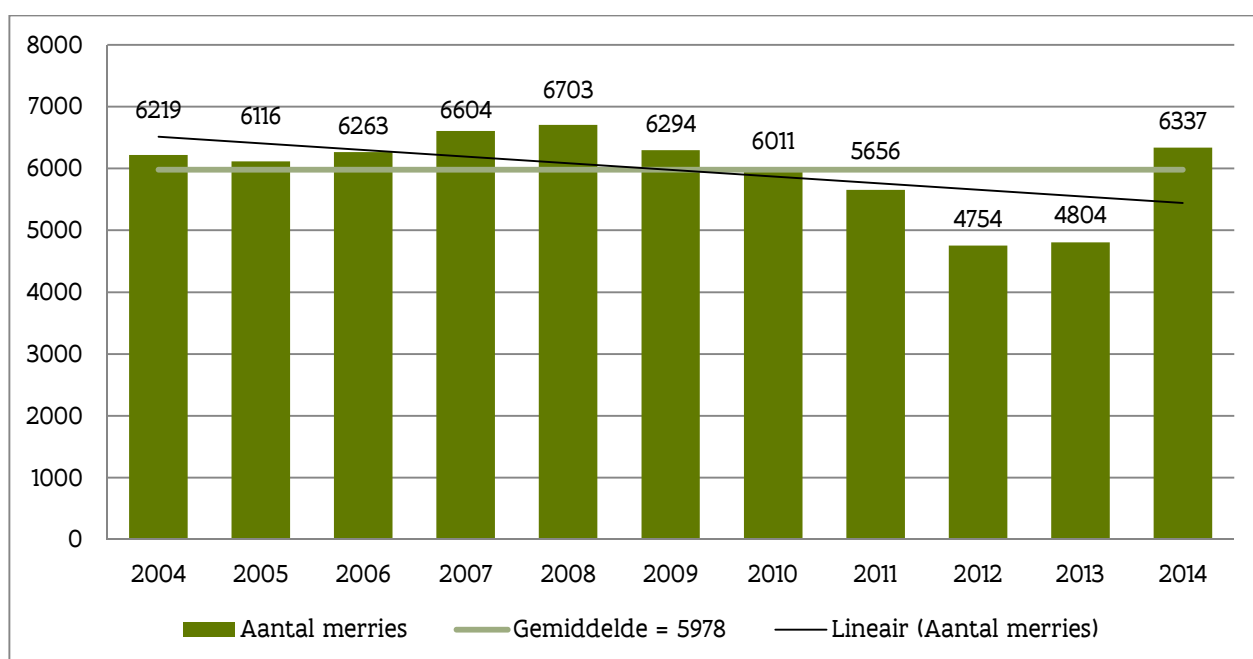
Provincie	Aantal gewonnen rietjes
Limburg	16.338
Antwerpen	3.394
Oost-Vlaanderen	3.132
West-Vlaanderen	2.370
Vlaams-Brabant	14.148

4 INSEMINATIES

Jaarlijks geven de erkende centra cijfers door met betrekking tot de inseminaties die uitgevoerd werden op hun centrum. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de inseminaties uitgevoerd bij de merriehouders thuis niet opgenomen zijn in de resultaten.

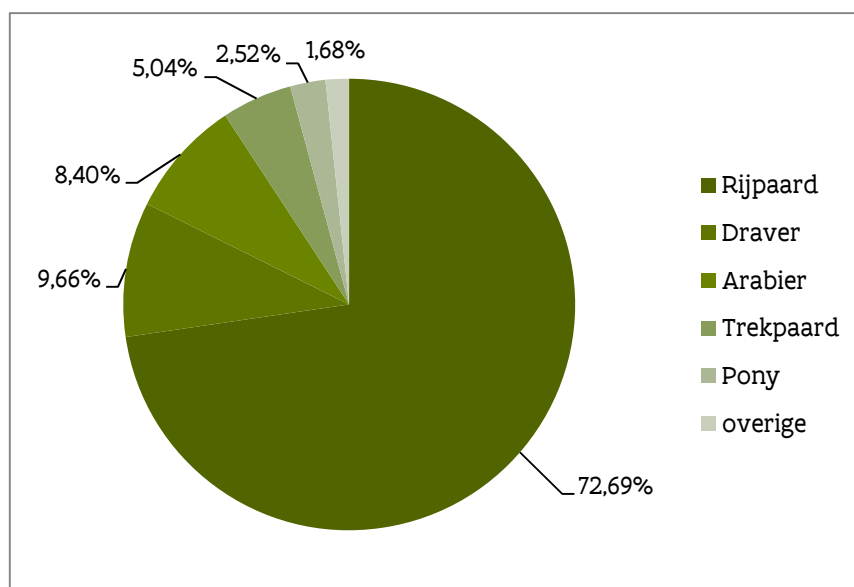
4.1 AANTAL GEÏNSEMINEERDE MERRIES

Er werden in totaal 6.337 merries geïnsimineerd op erkende centra. Dit aantal is terug een stijging sinds de daling in de periode 2008-2013 (figuur 11). In 2014 werd door deze stijging terug het niveau van de periode 2004-2007 bereikt.

Figuur 11: evolutie van het aantal geïnsimineerde merries

Er werden 3.235 merries geïnsimineerd op 53 centra met sperma dat op de centra zelf werd gewonnen van 238 hengsten. In de onderstaande figuur 12 wordt het aandeel van het aantal ingezette hengsten getoond per type/ras. Het merendeel van de ingezette hengsten zijn rijpaarden zoals beschreven bij figuur 4. De term overige in figuur 13 omvat de rassen Arabo-Fries, Quarter en Pura Raza Española.

Figuur 12: aandeel van de ingezette hengsten per type/ras (sperma gewonnen op centrum zelf)

Er werden 3102 merries geïnsemineerd op 47 centra met sperma dat gewonnen was op andere centra.

Onderstaande tabel 5 geeft een overzicht van het gemiddeld aantal hengsten waarvan merries werden geïnsemineerd per centrum en het gemiddeld aantal merries per centrum. Er werd hierbij een onderscheid gemaakt tussen sperma dat gewonnen werd op het centrum zelf (spermawincentrum) en sperma dat op een ander centrum werd gewonnen (inseminatiecentrum). Er komt duidelijk naar voor dat gemiddeld evenveel merries per centrum werden geïnsemineerd met eigen gewonnen sperma als met sperma dat ergens anders werd gewonnen maar dat het aantal gebruikte hengsten duidelijk hoger ligt bij het aangevoerde sperma.

Tabel 5: gemiddeld aantal gebruikte hengsten en geïnsemineerde merries per centrum

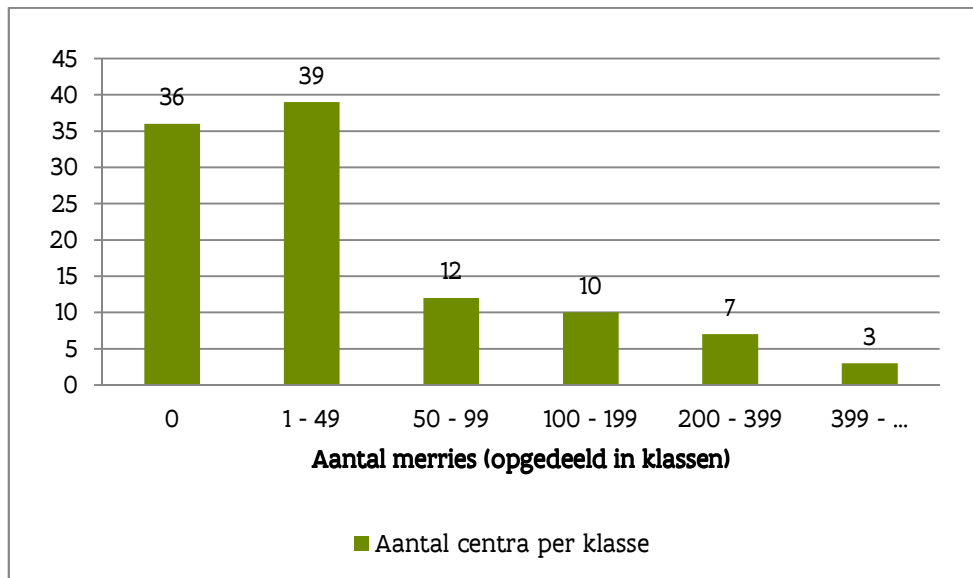
	Sperma gewonnen op centrum zelf	Sperma niet gewonnen op centrum zelf
Gemiddeld aantal hengsten waarvan merries werden geïnsemineerd	4,49	25,57
Gemiddeld aantal merries geïnsemineerd	61,04	66,00
Aantal centra	53	47

Er waren in 2014 29 centra waar zowel eigen gewonnen sperma werd gebruikt als sperma dat op een ander centrum werd gewonnen. Daarnaast waren er 24 centra die uitsluitend werkten met sperma dat ze zelf gewonnen hadden terwijl er 18 centra waren die louter sperma insemineerden dat ergens anders was gewonnen.

4.2 AANTAL CENTRA

In 2014 werden er op 71 erkende centra merries geïnsemineerd zodat er gemiddeld 89 merries per centrum werden geïnsemineerd. Ook hier is er veel variatie tussen de centra. In figuur 13 wordt het

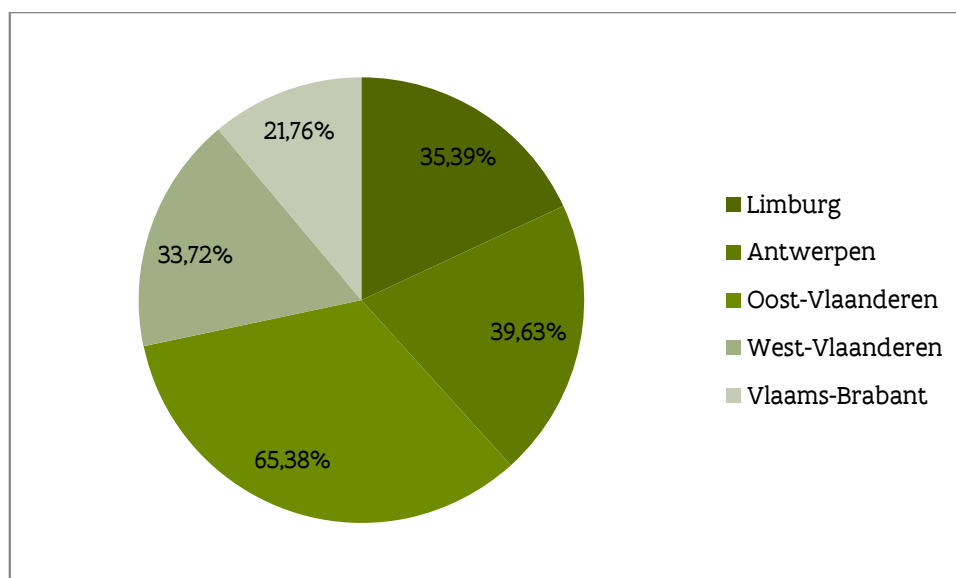
aantal centra weergegeven per klassegrootte. Negenendertig centra hadden minder dan 50 merries geïnsemineerd. Er waren 10 centra die meer dan 200 merries insemineerden. Op deze 10 centra werd 57,31% van het totale aantal merries geïnsemineerd.

Figuur 13: aantal centra per klasse (aantal geïnsemineerde merries per centrum)

4.3 VERDELING PER PROVINCIE

De verdeling van het aantal geïnsemineerde merries over de verschillende provincies is weergegeven in onderstaande figuur 14. Het grootste aantal inseminaties werd uitgevoerd in Oost-Vlaanderen (65,38%).

Figuur 14: verdeling van het aantal geïnsemineerde merries per provincie

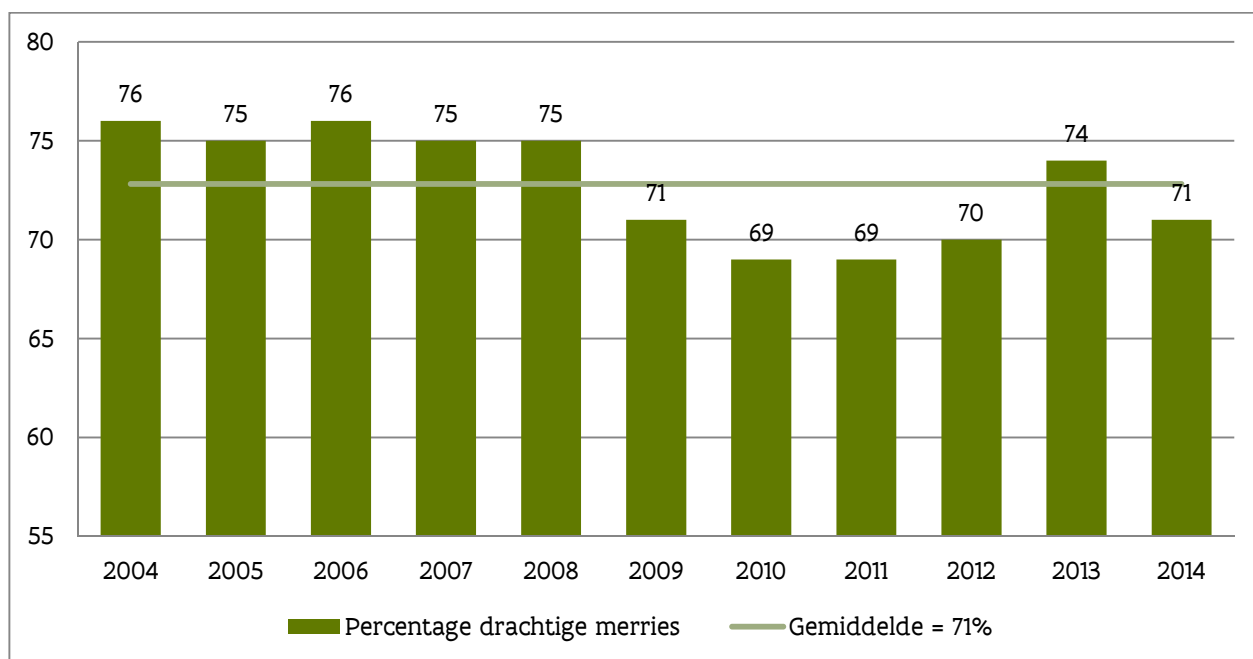
Tabel 6 geeft het gemiddeld aantal inseminaties per centrum weer voor de verschillende provincies. Hierbij werd enkel rekening gehouden met centra waar in 2014 een inseminatie-activiteit plaats vond. In Oost-Vlaanderen werd het hoogste aantal inseminaties uitgevoerd per centrum terwijl dit het laagste was voor Vlaams-Brabant en Antwerpen.

Tabel 6: gemiddeld aantal geïnsemineerde merries per centrum, per provincie

Provincie	Aantal centra	Aantal geïnsemineerde merries	Gemiddeld aantal merries per centrum
Limburg	12	1.145	95,42
Antwerpen	18	1.282	71,22
Oost-Vlaanderen	19	2.115	111,32
West-Vlaanderen	12	1.091	90,92
Vlaams-Brabant	10	704	70,40
		Gemiddeld:	89,34

4.4 DRACHTIGHEIDSRÉSULTAAT

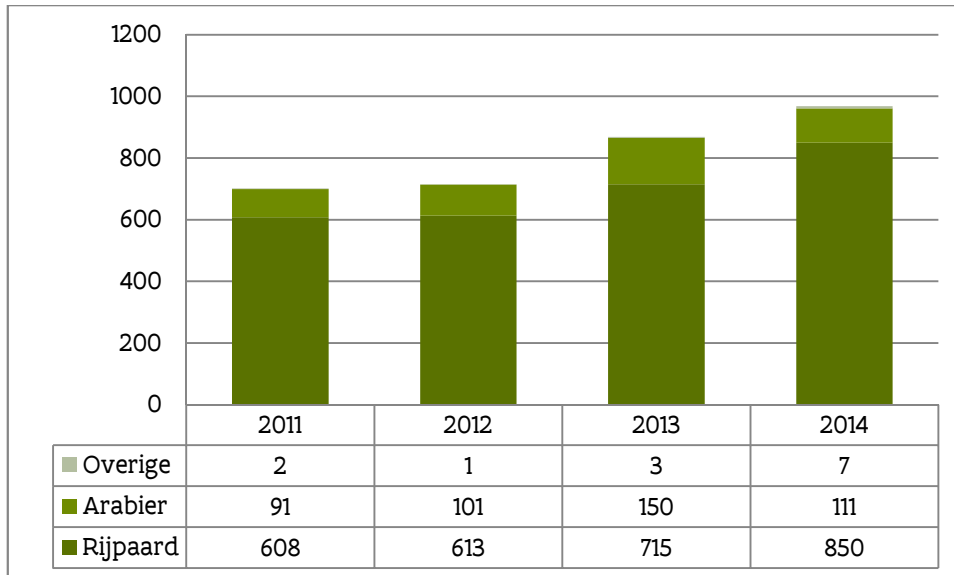
In 2014 was 70,74% van de merries, die geïnsemineerd werden op de centra, drachtig op het einde van het seizoen (figuur 15). Het gemiddelde drachtigheidspercentage sinds 2004 bedraagt 73%. Hierbij dient opgemerkt te worden dat bij 6,99% van de geïnsemineerde merries het resultaat van de inseminaties niet gekend was. In 2010 was dit nog 15,42%, in 2011 9,64%, in 2012 5,85% en in 2013 5,72%.

Figuur 15: evolutie van het drachtigheidsresultaat

5 EMBRYOTRANSPLANTATIE

In 2014 werden er embryo's gewonnen van 968 donormerries op 19 centra. Deze merries waren hoofdzakelijk rijpaarden (87,81%). In vergelijking met de periode 2011-2013 is het aantal donormerries gestegen (figuur 16).

Figuur 16: evolutie van het aantal donormerries per ras

Op de erkende centra werden in totaal 1600 embryo's gewonnen. Hiermee komt het aantal gewonnen embryo's op het hoogste niveau sinds 2010. Uiteindelijk werden er 1.565 embryo's ingeplant bij draagmerries op 10 erkende centra. Het is opmerkelijk dat 94,19% van deze embryo's ingeplant werd op slechts 3 erkende centra, wat aangeeft er een sterke mate van specialisatie in deze sector is. Op het einde van het seizoen waren 985 draagmerries drachtig, oftewel 62,94% van de merries bij wie een embryo werd ingeplant (figuur 17). Het drachtigheidspercentage kent een dalende trend.

6 ROL VAN HET DEPARTEMENT LANDBOUW EN VISSERIJ

6.1 FOKKERIJ - STAMBOEKWERKING

De Vlaamse overheid verleent steun aan de fokkerijsector van de paardachtigen in Vlaanderen:

- door het erkennen van een coördinerende vereniging alsook het erkennen van verschillende verenigingen voor het bijhouden van stamboeken;
- door het toezien op de correcte uitvoering van de fokprogramma's door de erkende organisaties;
- door het subsidiëren van prestatieonderzoeken van rijpaardhengsten. In samenwerking met de KULeuven wordt een Genetische Springindex berekend voor hengsten. Dit is een schatting van de erfelijke aanleg van sportpaarden voor springwedstrijden;
- door het subsidiëren van kosten verbonden aan stamboekwerking;
- door het subsidiëren van projecten die innovatie en kwaliteitsverbetering beogen in de fokkerij.

6.2 FOKKERIJ – CENTRA VOORTPLANTINGSTECHNIEKEN PAARD

Het departement Landbouw en Visserij volgt de correcte werking op van de erkende centra voor voortplantingstechnieken bij paarden en heeft een beleidsondersteunende rol. De centra worden regelmatig bezocht door een deskundige van het departement. Daarbij wordt nagegaan of het centrum in staat is om sperma en embryo's van hoge kwaliteit te winnen of op te slaan en of voldaan is aan alle zoötechnische en administratieve voorwaarden.

BESLUIT

De voorbije jaren was de economische crisis voelbaar in de paardensector. De handel in jonge paarden is achteruit gegaan en dit laat zich ook voelen in de fokkerij. In 2014 leek de sector zich echter stilaan op een voorzichtig herstel voor te bereiden. Terwijl in 2012 het aantal gewonnen dosissen vers sperma alsook het aantal geïnsemineerde merries op de centra nog daalde, bleven de aantallen voor 2013 redelijk stabiel. Voor 2014 werd terug een stijging vastgesteld in het aantal geïnsemineerde merries. Het aantal gewonnen dosissen vers sperma bleef vergelijkbaar met 2013 terwijl het aantal gewonnen rietjes diepvriessperma sterk steeg. Het aantal verzonden rietjes diepvriessperma en het aantal gebruikte rietjes bleven echter vergelijkbaar met voorgaande jaren waardoor kan aangenomen worden dat er meer werd opgeslagen en bewaard op de centra voor toekomstig gebruik.

Net zoals de voorgaande jaren, daalde het aantal actieve centra, ondanks de stijging in het totale aantal erkende centra. Aangezien het aantal aangeboden hengsten en het aantal gewonnen dosissen vers sperma quasi gelijk gebleven is en het aantal gewonnen rietjes zelfs is gestegen, is een zekere mate van schaalvergroting en specialisatie merkbaar in de sector.

Deze specialisatie is zeker het geval voor de winning van diepvriessperma. In 2014 werd 83,35% van het totale aantal rietjes gewonnen op 7 centra. Centra die diepvriessperma winnen en bewaren zijn veelal erkend voor de intracommunautaire handel aangezien export hier een belangrijke rol speelt. Specialisatie is tenslotte ook te zien in de sector van de embryotransplantaties waar het overgrote deel van de ingeplante embryo's, namelijk zo'n 94,19%, werd ingeplant op slechts 3 erkende centra.

Samengevat kunnen we dus stellen dat de crisis in 2014 minder voelbaar was dan de voorbije periode en dat schaalvergroting en specialisatie, net zoals in 2013, sterker tot uiting kwamen. Ook op het terrein wordt dit vastgesteld waarbij 'de groten groter worden en de kleintjes kleiner'. Het blijft voor de erkende centra een uitdaging om in te spelen op deze tendensen. Bovendien zal de specialisatie en schaalvergroting vermoedelijk versneld worden met de inwerkingtreding van het nieuwe koninklijke besluit tot vaststelling van de veterinairerechtelijke voorschriften voor de handel en de invoer van sperma, eicellen en embryo's van paardachtigen en tot vaststelling van de voorschriften voor spermacentra, spermaopslagcentra, embryoteams en embryoproductieteams, alsmede de voorschriften voor als donor fungerende paardachtigen. Door de hieraan verbonden bijkomende kosten zullen een aantal kleinere centra mogelijks hun activiteiten stopzetten. Een goede begeleiding en advisering voor de huidige erkende centra is bijgevolg noodzakelijk.

DEPARTEMENT LANDBOUW & VISSERIJ

Bijlage: ligging van de erkende centra voor voortplantingstechnieken in Vlaanderen

